

VAS-ÉS-FÉM-MUNKÁS

A ROMÁNIAI VAS-, FÉM- ÉS VEGYIPARI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS KOZLÖNYE

Előfizetési ár: egy évre 100, fél évre 50 Lei
TELEFON 4-50-13

MEG JELENIK MINDEN HÓ ELSEJÉN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
B U K A R E S T, STRADA ISVOR No. 6 b

Fasiszta mozgalom

A fasiszta irányzatú országokban mindenütt megszüntették a polgári szabadságot és utját állták a munkás törekvéseknek. Eppen ezen okból kifolyólag sehol a világon nincs miért örüljön a munkásosztály a fasizmus diadalának. Mert végeredményben is mit jelent a fasizmus? Egy tudományos tant, egy eszményt, egy hitet, mint amit pl. a szocializmus, vagy a vallás? Nem! Az emberiséget megrázkódtató gazdasági és szellemi problémák közül megoldott akár csak egyet is? Egyet sem! A fasizmus egy új mészárlás, egy új borzalmas háború perspektíváját nyújtja. Ott, ahol hatalomra kerül, a legvadállatiasabb brutalitást, a legszörnyűbb önkényt vezeti be. Ha a fasizmus nem egy egyetemes tudományos tan, akkor tulajdonképpen mi? A fasizmus: hazugság, guny, csalás. A kapitalizmus egy változata, mely által az érdekeltek igen jól meghatározott ok miatt el akarják terelni a figyelmet a kizsákmányoló kapitalista rendszerről, hogy annak elavult formáit megmentse és megakadályozza a társadalom átalakulására irányuló fejlődési folyamatot. A fasiszta országokban, mint például Olaszország, vagy Németország, szenvedett valamit is a fasizmus a többiek kárára eredményezett hasznot illetően? A tömegeknek vérét is kiszívó kizsákmányolási irányzat nem maradt-e ugyanaz? Nem lettek Hitler nemzeti szocialistái is maguk is lemezáróba, mikor most két éve kérték a vezérük programjának megvalósítását, azaz: szocializmust nemzeti alapon!

Ime, miért hazugság a fasizmus! Mert nem old meg és nem is oldhat meg a népek égető problémái közül semmit. Mert mielőtt hatalomra kerül, megfogadja a termelés formáinak átalakítását, illetve méltányosabbá tételét, de mikor a hatalom tényleg birtokában van, megtagadja programját, megtagadja a tömegeknek tett minden ígéretét. Minden egyes ország szociális jellege szerint a fasizmus más és más jelszót használ. A német fasizmus a nemzeti szocialista jelszóval élt, a zsidók üldözésének hozzáadagolásával. A nemzeti szocializmus magától értetődően máig sincs megvalósítva, ezzel szemben a kormányzás ellenzői és főként a munkások, középkori kintásokban részesülnek a koncentrációs táborokban. De mit valószínűsített meg a fasizmus klasszikus országában, honnan eredetét vette, Olaszországban? Megszűnt a munkanélküliség Olaszországban? Emelkedett az olasz nép életszínvonala? Megoldódott-e ennek az országnak akár gazdasági, pénzügyi, vagy társadalmi problémája? Egyik sem talált megoldást! Ezzel szemben Olaszország diktátora kibuvótkeresett abból a kényes helyzetből, melyben találtatott és még ma is találtatik: az afrikai hadüzenettel. A leszegényedett és kizsákmányolt tömegek figyelmét el kellett terelni másra, ezért volt szükséges a háború! Másik a tömeg és a nép számadást kért volna a diktátortól! Mert a diktatori méltóság gyakran követeli a diktatori hatalom gyakorlójának fejét. Nagyon jól ludják ezt a diktátorok és éppen ezért keresik a tömegek elégedettségének levezetését háborus uton!

A fasizmus egy kedvenc változata a zsidók üldözése. Mintha a zsidók lennének okai a jelenlegi társadalom minden bajának, minden nyomorúságának. A zsidó üldözés eredete a római uralom idejére nyúlik vissza. A 15-ik

században, az inkvizíció korában, a zsidóság ütköző pontját képezte a barbároknak. A zsidó kérdés valláskérdés volt. A kapitalista termelési rendszer felvirágozásának korában gazdasági kérdéssé alakult, míg a zsidó vallással szemben táplált előítélet lassanként átalakult faji kérdéssé!

A zsidó kérdés gazdasági alapjait az a tény szolgálja, hogy a világ pénztökejének egy nagy része zsidó kapitalisták kezén van, a nagy zsidó tőke pedig mindenütt kibékül az antiszemilizmussal.

Hogy a zsidó problémának különleges gazdasági színezete van, ez abból ered, mert mind égetőbbé válik a mai gazdasági válság idején, a tömegeknek a gazdasági élet okozta elégedettségét levezetni, erre pedig kitűnő eszköz a zsidók ellen való felbujtás.

Magának a román fasizmusnak is megvan az a jellemző sajátossága: Egy kiereszkolt mozgalmat alkot, mely a zsidók és az ipari munkások üldözésében nyilvánul meg. Ez a fasizmus német mintán után dolgozik. Am ez a minta egyáltalán nem jelez meg a mi helyzetünknek. Országunk lakosainak 80 százalékát a parasztság képezi. Mi értelme volna, egy a parasztság ellen irányuló fasiszta uralom felszentelésének? Ugyanez a kérdés tehát fel az ipari munkásságra vonatkozólag is! Fasiszta uralom az ipari munkásság ellen?

De az iparban alig 300.000 alkalmazott van foglalkoztatva. Van ezeknek az alkalmazottaknak annyi joguk, annyi szabadságuk, hogy kormányainknak szüksége volna ezeknek elrablásért a fasiszta önkényuralom rendszeréhez folyamodni? Ez nem ok. Nagyon kevés joggal és igen körülhatárolt szabadsággal bíró munkásnép vagyunk. A háború óta még csak egy polgári demokrácia előjogait sem élveztük. Tehát egy, immár amugyis eléggé megvetett munkásosztály ellen irányuló fasiszta uralomnak nem volna semmi értelme.

Eppen ez okból a német fasizmus importját a román nép gyomra nem fogadja be.

A fasiszták nálunk a hazaszeretet egyéni birtokosai lettek. Kétségbevonják minden nem fasiszta román hazafiságát és azt hangoztatják róluk, hogy eladták magukat a zsidóknak. De ugyanakor a romániai idegen kapitalizmust, mely nálunk az ipar minden ágában befészkelődött, szimpátiával nézik a fasiszták. A romániai fasiszták a német márka segítségével elkezdtek terjeszteni csirákát a munkásosztály ellen indított terror és vadállatiaság által. Hogy hova fog ez a fasizmus jutni, azt nehéz megállapítani. Egy dolog azonban bizonyos. A romániai munkásosztály nemzeti ségre való tekintet nélkül — csendben és békében akar élni — a munkásság egy demokratikus Romániát akar, melyben az itt együttélő nemzetek megtalálják a boldogulásukat.

A Francia vasmunkások harcainak eredményei

A svájci vas és óraműves munkások Szövetségének gyönyörű üdülőhelyén, Svájcban, Lenk helyiségében, a nemzetközi vasmunkás Szövetség központi vezetőségének az ülésén, többek között a franciaországi vasmunkások mozgalmairól és azok eredményeiről Leon Chevelure szaktárs, a francia vasmunkás Szövetség titkára az alábbi jelentést terjesztette elő, amit a szaktársak tájékoztatása szempontjából e helyen közlünk.

A francia munkásmozgalom éppen napjainkban nagy szociális átalakuláson megy át. Az utolsó 150 év lefolyása alatt Franciaországból nagy, történelmi jelentőségű események indultak ki. Talán a jelenlegi politikai és szociális harcok kiinduló pontjai lesznek európai vonatkozásban egy új történelmi fejezetnek, amely a föltörekvő munkásságot a végső felszabaduláshoz fogja vezetni. A szociális harcok Franciaországban természetesen nem a pillanat szülőitei, hanem ennek hajtóerői részben évekre nyúlnak vissza. Ennek főokai a fasiszta botrányokban keresendők, melyek az 1934. évi február 12-iki általános sztrájkhoz vezettek. Természetesen az utóbbi hónapok mozgalmait már más arcot öltöttek. Mindenesetre le lehet szegezni, hogy a népfrontnak és többi politikai szervezeteknek az utóbbi évek mozgalmában meg volt a maguk nagy szerepük. Ha ma a népfront és mellette a szakszervezeti mozgalom jelenős társadalmi hatalommá lett, ugy ez nem utolsó sorban a franciaországi szakszervezetek harcainak az eredménye.

A franciaországi szakszervezetek terve — a francia gazdaság újjáépítése — ami önkéntelenül a franciaországi népfront alapeszméje is volt. Mindenesetre a francia szakszervezetek maguknak tulajdonítják azt, hogy az utolsó hetek harcához és eredményeihez a szellemi fegyvert és egyéb feltételeket is szolgáltatották. Mikor ez év májusában a

mozgalom elemi erővel kitört és az üzemek elfoglalásához jutott, akkor a világ meglepetten felfigyelt. A mozgalom a párizsi vasipari vállalatoktól indult ki. És jogtalan állítás az, hogy a Blum kormányt lehet felelőssé tenni a szakszervezeti harcok intenzitásáért és kiterjesztéséért. Mert mikor a Blum kormány került hatalomra, már 250.000 munkás volt sztrájkban és számos üzem elfoglalva. Az üzemek elfoglalását azért ragadták meg harci eszközül, hogy a vállalkozóknak lehetetlenné tegyék a munkások kizárását, amint az megtörtént a múltban, mikor a szakszervezetek követeléseket támasztottak. Maguk az ellenfelek is el kell ismerjék, hogy az üzemek elfoglalása nagy fegyvelemmel és a legtökéletesebb rendben folyt le.

A harcok folyamán a Blum kormány megígérte a szakszervezeti vezetőknek, hogy minden hatalmát latba fogja vetni annak érdekében, hogy a mozgalmat sikeresen végig vezessék. A tárgyalások a szakszervezetek és a vállalkozók között országosan egyetlen fórum előtt mentek végbe, mint ez még soha Franciaországban bérmozgalmak esetén nem fordult elő. Franciaország minden gazdasági ága — az ipar, bank és kereskedelmi vállalatok — a tárgyaásokon képviselve voltak.

A francia munkásság tehát a zárkózott vállalkozó-osztályt összeségében a tárgyaló asztalhoz kényszerítette. Junius 27-én megkötötték az egyezséget és a tárgyalások eredményeit írásba fektették. A tárgyalásokat Blum elvtárs, a kormányelnök, vezette. A szakszervezetek következő fontosabb követeléseit ismerték el maradéktalanul:

1. A szakszervezeti jog és a szakszervezeti szabadság elismerése.
2. A kollektív szerződés azonnali bevezetése.
3. 7—15 százalékos béremelés.
4. Üzemi és munkástanácsok elismerése.
5. A sztrájkolók semminemű rendszerbe foglalása.

Az üzemi tanácsoknak joguk van a kollektív-szerződések betartása fölött örködni. A bérek általában 12 százalékos emelést értek el. Pihenő szabadság minden francia munkás számára a vállalatnál eltöltött egy évi munkálkodás után 12 munkanap, a munkabér előre való fizetése mellett. A 40 órás munkahét törvényesen van szabályozva. A szakszervezetek semmilyen fáradságot nem fognak sajnálni, hogy megvédjék politikailag azt, amit a szakszervezeti harcokban nyertek.

A fizetésemelés összesen 35 százalékot tesz ki, ha a 40 órás munkahetet, a szabadságkártpótlást és az általános fizetésjavítást figyelembe vesszük. A párizsi vasiparban szakmunkás részére a minimális órabér 40—52 lej (6.40-tól 9 frank). Ha ez a bérstandard általános bevezetést nyer, akkor a francia vasmunkás olyan jövedelemmel rendelkezik, amely nemzetközi vonatkozásban jelentős szerepet fog látszani és kihatással lesz a többi államok munkásainak bérére is.

A szakszervezetek ezáltal a mozgalom által óriási

fellendülést értek el. A francia vasmunkás Szövetség már 700.000 tagot számlál. Reméljük, hogy nem sokára a francia munkásság 80 százalékát egyesíthetik a szakszervezetekben. Mindenesetre a francia szakszervezetek Szövetségei és ezzel együtt a vasmunkás Szövetség, gazdasági nagyhatalom lett Franciaországban. A külföldi testvérszövetségek meg lehetnek győződve, hogy a francia vasmunkásság, mely ezt a mozgalmat kivívta és keresztülvitte, az eredményeket megőrzi és mindenek előtt a szakszervezeteket meg fogja védeni.

A nemzetközi vasmunkás Szövetség titkára, Ilg szaktárs, köszönetet mond a francia vasmunkás Szövetség vezetőjének és biztosította őt, hogy a francia munkások minden országban a szaktársak rokonszenvét bírják el.

Reméli, hogy a francia szaktársak sikere egy szociális korszak kezdetét indítja meg, mely minden ország vasmunkásai részére jobb munkafeltételeket és több függetlenséget fog hozni.

A Malaxa gyári munkások helyzete

A Malaxa mozdonygyár munkásainak szervezkedési mozgalma hónapokkal ezelőtt erőteljes lendületet vett. A munkások ellen Popescu mérnök és emberei által gyakorolt elnyomás nem tudta letéríteni irányában maguknak kijelöltek. A valóságban minden osztály munkásai megkezdték a szervezkedést. Abban a pillanatban, midőn a munkából való elbocsátásoknak, a fenyegetéseknek és az ígérgetéseknek nem volt semmi fogantatja a munkások között, komolyabb eszközök segítségét vették igénybe — csendőröket és a hadbírósgot. Ez az eszköz, melyen a vállalat magán segíteni akart, elég volt arra, hogy elfojtsa a munkások jogos és törvényes követeléseinek sikerét, de alapjában véve nem oldott meg semmit — a lényeg ugyanaz maradt. A Malaxa gyár munkásainak követeléseit nagyrészt bennfoglaltatnak törvénykezésünkben is, az igazgatóság azonban nem törődik a törvénnyel. Nem respektálja a munkaidőre vonatkozó törvényt, a pihenő szabadságot, a túlórák fizetését. Az akkordmunkák bérét 25 százalékkal leszállította. A munkások emberszámba vétele ismeretlen fogalom. A munkást rabszolgának veszik és akként kezelik a termelés egész folyamata alatt.

A büntetések béklyóként nehezédenek a munkásokra, amiket a törvényes előírásokon túl rónak ki, a műhelybasák szeszélye szerint. A vasárnapi munkaszünet fogalma teljesen ismeretlen. A jelenlegi munkaidő 9—10—12 óra naponta, míg a mostani munkakampány tart, hogy aztán a munkások nagyobb részét sétálni küldjék tavaszig, amikor is egy új sorozat mozdony gyártása kezdődik meg.

Hogy mindezeket a sérelmeket összhangba hozzák a törvények rendelkezéseivel és hogy szabályozzák a munkafeltételeket és a fizetéseket kollektív-szerződés útján, egy emlékiratot szerkesztettek, melyet 432 munkás irt alá, megnyitva ezzel a törvényes munkakonfliktust. A tárgyalások vezetésével megbízott delegátusokat már megválasztásuk után másnap, munkaközben lefoglalták és a bucuresti hadbírósg-hoz szállították. A letartoztatásnak az alapja az a nyilatkozat volt, melyet már előzetesen összeállítottak és melyet a gyár napszamosai és pedig: Capra Ioan és Blaga Ioan irtak alá. Súlyos vádat kovácsoltak a delegátusok ellen: hogy aláírási ivallel pénzt akartak gyűjteni Pauker Anna részére és lázadást szítottak a gyárban. Alapjában véve szó sem volt ilyesmiről. Szegény hordárok aláírtak egy-egy nyilatkozatot, melyet Popescu mérnök orruk elé tartott, anélkül, hogy elolvasták volna, vagy annak tartalmát velük ismertették volna.

Egy másik delegációt választottak a munkások, de ezeknek sem volt jobb sorsuk. Őket is lefoglalták és a tárgyalások befejeztéig a csendőrörsön tartották. Végül megválasztották a harmadik delegáció tagjait, kik közül csak egy tudott megjelenni a tárgyaláson, mert a többi letartozlatták, míg egy közülök, Marin Ioan, mechanikai lakatos, árulójává vált a munkásügynek.

Az első tárgyalások június 27-én voltak,

Ionescu munkaügyi inspektor vezetése mellett. Popescu mérnök a tárgyalások 15 nappal való elhalasztását kérte. A munkások küldöttei vissza utasították ezt a haladékat és csupán 3 napi halasztásba egyeztek bele. A munkaügyi inspektor julius elsejére tűzte ki a tárgyalások időpontját. Mi történik azonban ez alatt a 3 nap alatt? A munkaügyi inspektor kényszerítve volt fizetéses szabadságra menni, hogy helyét, az igazgatóságnak megfelelőbb inspektor foglalja el.

A julius elsejéig rendelkezésére álló 2 nap alatt az igazgatóság a legborzalmasabb terrort fejtette ki a csendőrség segítségével a munkások ellen. Nagyszámu csendőrt vitt be a gyárba, behívta az emlékirat aláíróit az irodába és a bajonettek nyomása alatt aláíratott velük egy ellenmemorandumot. Azokat, kik visszautasították az aláírást, azonnal elbocsátották és lefoglalták. Ilyen atmoszférában vette kezdetét a julius elsejéi tárgyalás. A munkások küldöttei a hadbírósgon voltak — mások, több munkástársaikkal együtt a csendőrörsökön, „vizsgálat” alatt. Jelentékeny számu munkást — a legjobbakat és a legöntudatosabbakat — a munkából elbocsátottak, míg a többi, a gyárban maradt munkások Popescu mérnök és a csendőrök önkénye alatt maradtak.

A tárgyalásokat ez alkalommal Ganea inspektor vezette — a másik inspektor, kinek körzetéhez a vállalat tartozik, csomagolt, el kellett utazzon a tengerre, vagy a hegyekbe, ahova csak akart, — csak minél gyorsabban menjen el, mert így kívánta Malaxa ur. A Malaxa gyár munkásainak — Rusu szaktárs kivételével, ki a Szövetséget képviselte — a tárgyalásokon már csak egy megbízottja volt Ciurea Ion. Az áruló Marinescu Ioan visszautasítva a tárgyalásokon való részvételt, az inspektorátus udvarán, hol mintegy 100 munkás gyűlt össze, a tárgyalások kimenetelét várva, igyekezett ezek között az igazgatóságra nézve kedvező légkört teremteni. A tárgyalások után Popescu karofogva vitte be a gyárba az áruló Marinescut.

A Malaxa gyár képviselői mindenáron azt akarták bizonyítani a tárgyaláson, hogy a munkások konfliktusa csupán a romániai vasmunkás Szövetség kezdeményezése és a vállalat munkásaitól teljesen távol áll. Ez a szándékuk azonban nem sikerült és akkor Ganea inspektor segítségét vették igénybe.

Az aláírások igazolása után Ganea munkaügyi inspektor megállapítja, hogy a 432 aláírás nem elégséges, mert nem képezi az összmunkásság létszámának egyharmadát, mely a konfliktus megindításához szükséges. Mi az igazság ebből a szempontból?

A gyár által benyújtott, (az alkalmazottakat magába foglaló lista szerint) a gyár termelő munkásainak száma 1056. Ehez a számhoz viszonyítva 352 aláírás is elégséges ahhoz, hogy a konfliktus a gyár minden munkásaira kiterjedjen. Ganea inspektor még 432 aláírással sem elégedett meg.

A konfliktusba kapcsolta, — anélkül, hogy mi akartunk volna — a nem termelő alkalmazottakat is és pedig: munkavezetőket, fejlap el-

lenőrzőket, hivatalnokokat stb., hogy felnövelje az alkalmazottak számát 400 nemtermelő alkalmazottal és így nemlétezőnek jelenthessék ki a konfliktust. Hiába hivatkoztunk a memorandum pontjaira, melyekben részleteztük a konfliktusban érdekelt munkásokat osztályonként, hiába mutattunk rá, hogy még ha az összes termelő munkásság létszámát (1056) vesszük alapul, akkor is 100 aláírással van több, mint amennyit a törvény követel. Ganea munkaügyi inspektor nem tartotta fontosnak ezeket a konkrét tényeket.

Mit mondjunk még, ha a bukaresti munkaügyi inspektorátus szerveinek sincs joguk hivatalos gyakorlása alkalmával, mint az állam hivatalnokai, behatolni a gyár területére. A bukaresti inspektorátus munkaügyi inspektorai 4—5 órát állanak a portásfülkébe, akkor, amikor a törvény rendelkezéseinek értelmében felülvizsgálást kellene eszközölni a gyárban.

Mindezekben, a törvényes keretek közt megmaradó munkások ellen intézett törvénytelen támadások ellenére, még maradt egy fegyver a számunkra — a sztrájk — mellyel azonban nem élünk, mert országunk törvényei nem biztosítanak egyenlőséget a sztrájkoló feleknek.

A Malaxa gyári munkások képviselőivel egyetemben elhatároztuk, hogy tovább folytatjuk a gyár munkásainak szervezését és felvilágosítását, tudva azt, hogy minden az igazgatóság részéről a munkások útjába állított akadály és törvénytelenesség dacára, a kollektív szerződés eszméje és a munkások emberi méltóságának elismerésére irányuló törekvések győzni fognak. Előre tehát, Malaxa gyárban dolgozó munkástársak a szervezkedés és a szolidaritás felé.

A Malaxa-gyár négy árulója

1. Marinescu Ioan —mechanikai lakatos — a tárgyalásokra megválasztott delegátus. Eladta magát az igazgatóságnak; elárulta a munkások érdekeit és visszautasította a tárgyalásokon való részvételt.

2. Nichita — kovács munkás a kovácsműhelyben, ki elsőnek irta alá az ellenmemorandumot, demoralizálva ezáltal a kovácsműhely többi munkásait.

3. Blaga Ioan és

4. Capra Ioan, napszamosok, kik aláírtak egy nyilatkozatot, melynek alapján Popisteanu Dumitru, Constantin Petre, Mares Constantin és Gombos István szaktársak a hadbírósg elé állítottak.

Megkötötték a zsilvölgyi bányatársulat munkásainak új kollektív-szerződését

A zsilvölgyi bányatelepek munkásainak új kollektív-szerződése ez év július hó 1-én járt le. A kollektív-szerződést a törvényes határidőben úgy a munkások, mint a társulat igazgatósága felmondották. Az új kollektív-szerződésre vonatkozó tárgyalásokat az aradi munkaügyi-inspektor két ízben kitűzte, azonban az aradi Astra-gyári sztrájkra való tekintettel halasztást szenvedett, míg végre július hó 22-én mégis megkezdődhetek a tárgyalások.

A tárgyalások az első napon nem vezettek eredményre, mert a munkásküldöttek ragaszkodtak a felállított követelésekhez, míg a társulat elutasított minden, a volt szerződésen eszközendő változást. A tárgyalások folyamán főként a fizetésemelés körül voltak heves viták. Míg végre a második napon közös megegyezéssel megkötötték a kollektív-szerződés anélkül, hogy döntőbírósg elé került volna az ügy.

A megegyezés szerint az új kollektív-szerződés egy évre kötött meg. Ez év július 1-vel lépett életbe és lejár 1937 július 1-én. Egy hónapi előzetes felmondással szüntethető meg. Felmondás esetén önmagától egy évre meghosszabbíthatik. A megállapodás szerint az összes munkáskategóriák 5—9 százalékos béremelésben részesültek. A kollektív-szerződés többi összes pontjai változatlanul érvényben maradtak.

A nemzetközi Vasmunkás-Szövetség ülése

A Nemzetközi Vasmunkás-Szövetség központi végrehajtó-bizottsága, melyhez a mi szövetségünk is tartozik, június 26-28. napján ülést tartott Svájcban. Az ülésen képviselve voltak: Franciaország, Anglia, Hollandia, Spanyolország, Luxemburg, Svédország, Norvégia, Dánia, Magyarország, Svájc és Csehország. Sajnos a távolfekvő országok mellett, az olyan hatalmas szervezet mint Belgium, nem képviselhette magát, mert az országban történő hatalmas megmozdulások lehetetlenné tették a vezető szaktársak elutazását. (Levélben mentették ki magukat az üléstről: Románia, Jugoszlávia és Lengyelország.)

TITKÁRI JELENTÉS

A nemzetközi titkár jelentése abból a megállapításból indul ki, hogy a november 15-iki utolsó ülés óta a politikai és gazdasági körülmények is lényegesen megváltoztak. Kifejtette, hogy: Abesszínia annektálása, a Rajna-vidék elfoglalása, stb. olyan nyugtalanságot idéztek elő a világon, mely minden nemzet elképzelhetetlen mérvű háborús felfegyverkezéséhez vezetett. A világ lázas izgalomban van. De közben nyugaton egy ezüst csik villan fel: Franciaországban a parlamenti választások alkalmával a népront nagy sikert aratott és a francia szakszervezetek egy nagy átfogó harcot indítottak a szakszervezeti követelések érdekében, mely követelések nagyrészt meg is valósították. Ez a győzelem tulajdonképpen és jelentőségében minden mozgalmat, melyet 1919 óta Franciaországban levezettek. A világtörténelem számára nagy nyereség volna, ha a franciaországi harcok kiindulópontjai volnának egy új korszaknak; melyben szabadság uralkodik és a munkásosztály jogai érvényesülnek. Franciaországi elvtársaink nagy győzelme mindenesetre a legszebb reményekre jogosít. A munkásmozgalmat eredményeit és hatalmának kifejlődését a Skandináv államokban, Angliában és Belgiumban örömmel könyvelhetjük el. A fasiszták államokban, elsősorban Németországban és Olaszországban elnyomnak minden szabadságra irányuló mozgalmat. Németországban folynak a szörnyűségek és a bestialitások a régebbi szakszervezeti vezetők ellen. Azonban a fasiszták minden erőszakoskodása dacára, megállapítható, hogy minden ország vasmunkás mozgalmának jövő helyzete egyáltalán nem reménytelen és azon fog múlni, hogy minden kínáló alkalmat felhasználjunk a szervezkedés erősítésére.

AZ EGYES ORSZÁGOK HELYZETE

A vasipar helyzetéről és a vasmunkások szakszervezeti mozgalmairól részletes jelentést tettek az egyes országok küldöttei.

A spanyol küldött helyreigazította a világlapokban a spanyol helyzet kibontakozásával kapcsolatosan megjelent híreket és ismertette az utóbbi évek erőteljes harcainak lefolyását. A spanyol szakszervezetek is erőteljes harcokat folytattak követelésük megvalósítása érdekében és ebben a törekvésükben szorosan együtt haladnak a szociáldemokrata párttal.

Természetesen fészült figyelemmel hallgatták meg a francia Vasmunkás-Szövetség titkárának jelentését. (Erről lapunk máshelyén bővebben számolunk be). A francia vasmunkásság élcsapata volt a mozgalmak és a franciaországi harcokat mértékadóan befolyásolta. Ők lesznek azok, kiknek a sikereket állandósítani fogják. A francia testvérszövetség ma 700.000 tagot számlál. Az ülés a francia és hasonlóképpen a belga vasmunkásokat rokonszenvére biztositja és kijelenti, hogy számíthatnak ugy a Nemzetközi Munkásszövetségre, valamint a hozzákapcsolt Szövetségek segítségére.

A csehországi szaktársak a saját szakszervezeteik tevékenységéről tesznek jelentést. Remélik, hogy Csehországban nemsokára mindenben újra fellendülés lesz. Méltán volt felvilágosításokban gazdag az angol szaktársak fejtegetései is Nagybritánia helyzete felől. Köszönetet mondanak a titkárságnak rendkívüli sikereiben gazdag tevékenységéért, melyt a vasmunkás Internacionálé érdekében kifejtett és ugyancsak köszönetet mond a francia szaktársaknak is elért eredményeikhez. Az angol vállalkozók gyakran hivatkoznak a külföldi körülményekre és a munkásság rossz helyzetére. Az utóbbi két évben megjegyzésre méltó eredményeket értünk el Anglia minden területén. A jobb gazdasági körülmények bérmozgalmakat vontak maguk után, melyeket jó eredmények kísérték. Így lehetett például a gépgyárakban a béreket heti 5 shillinggel növelni. A szakszervezeti mozgalmak általában nagyon szépen haladnak előre.

A 40 ÓRÁS MUNKAHÉT BEVEZETÉSÉRE INDITOTT

mozgalmak volt a következő pontja a Vasmunkás-Internacionálé központi vezetőségi ülésének. Bevezető fejtegetéseket erre vonatkozólag a francia Vasmunkás-Szövetség tagja mondott. Jelentést tett a nemzetközi munkaügyi konferencia tárgyalásairól. — Még a konferencia előtt kiadott kérdőívekből már megtudtuk, hogy a kormányok többsége a 40 órás munkahét ellen van. A vállalkozók a munkaidő megrövidítésével szemben zárt ellenzékben állnak. A vas- és fémiparban bevezetendő 40 órás munkahét ügyében az első szavazáskor 60 küldött igennel és 40 nemmel szavazott. A második szavazásnál 67 igen és 37 nem szavazat volt. Vagyis

egyik esetben sem sikerült elérni a kétharmad szavazati többséget.

Az angol delegátus megköszöni a francia szaktársnak a jelentését és a bizottságban végzett hatalmas munkáját és annak a véleményének ad kifejezést, hogy a nemzetközi törekvéseket a munkaidő leszállítását illetően tovább kell folytatni és tovább kell dolgozni a 40 órás munkahét érdekében.

A VÉGREHAJTÓ - BIZOTTSÁG KIEGÉSZÍTÉSE

Kjereből szaktárs, Koppenhága, miniszterre való kinevezése miatt, kénytelen a végrehajtóbizottságból kiválni. Kjereből szaktárs élénk részt vett a Nemzetközi Vasmunkás Szövetség munkáiban és e szaktárs kiválását a legnagyobb sajnálattal kell tudomásul vegyük. Helyébe egyhangulag Anderson szaktársat, Stockholm, választották meg.

Munkásszerencsétlenségek Szatmáron

A VILLANYÁRAM HALÁLRA ÉGETETT EGY MUNKÁST

A szatmári villamosüzemről e hó 10-én délelőtt kiküldték a Vasile Alexandri-uccára Tatár Lászlót, Kokó Györgyöt, szerelőt és Hunyadi Lajost segédmunkást egy csatlakozást elkészíteni. A 380 Volt feszültségű vezetékben a villamosmű vezetősége, azonban nem tartotta szükségesnek kikapcsolni az áramot. A munkát megkezdtek. A nagy melegségben az oszlopon dolgozó Hunyadi Lajos segédmunkással megtörtént a szerencsétlenség, mivel Szatmáron nincsen óvintézkedés a villamosüzemnél, hogy a munkásnak meglegyen védve az élete, így a munkást halálra égette az áram. Kárpótlásul a hátramaradt család azt kapta, hogy a villamosmű eltemette a családfőt, koszorút helyezett a koporsójára és fejfájára feliratta: Hunyadi Lajos élt 65 évet, meghalt 1936. VII. 10. — Ez az egész.

Ilyen olcsó a munkás élete. Mig a burzsóá osztály a svájci havasokon és hűvös fürdőhelyeken nyaral, addig Hunyadi Lajosnak 65 évvel a vállán, 40 fokos melegben tent az oszlopon 380 Voltos villanyáram

között kell dolgoznia, hogy megkapja érte a méltó bért, mely örökre elnémitotta.

A PRINCZ-GYÁRBAN SÜLYOS ÉGÉSI SEBEKET SZENVEDETT EGY MUNKÁS

A Princz-gyárban az öntött vasedényeket kívül kátránnyal festik. Ennek a műveletnek az elkészítésére szabad tüzhelyen forralják fel a kátrányt. Az edény, amibe a kátrány volt, kívül tüzet fogott. A munkás a tüzhelyről hirtelen levette az üstöt, a kátrányos padló tüzet fogott és a munkás súlyos égési sebeket szenvedett, kórházba szállították, állapotát súlyos.

Ezek az esetek is fényesen igazolják, hogy a kapitalisták mennyibe veszik a munkást, semmi óvintézkedést nem fogadosítanak, hogy a munkás életét biztosítsák. A munkáson kell, hogy szervezkedéssel és közös erővel gondoskodjanak magukról. Félre a gyávasággal és a félelemmel, gyertek be a szakszervezetbe és ott sérelmekre orvoslást találhattok. legyen a jelszó: munkásegységet, be a szervezetbe!

A szatmári vas- és fémmunkás-csoport helyi vezetősége.

Kollektívszerződés a tordai üvegyár és munkásai között

A tordai üvegyári munkások szakszervezete régi multra tekinthet vissza. Ennek a szakszervezetnek mindig az volt a törekvése, hogy a munkásoknak — kik a szakszervezetnek tagjai — életmódját emelje. Az utóbbi időben a tordai üveges munkások megkezdtek szakszervezetük alapos újjáépítését, hatalmas propagandát fejtve ki a munkások között, azok megszervezése érdekében. Az üveges munkások szakszervezete a gyár igazgatóságával kollektívszerződést kötött, melyet bár nagyon szeretnénk lapunkban leközölni, de ebben a számban helyszűke miatt ez már nem áll módunkban.

Azonban, hogy az ország munkássága mégis tudomást szerezzen a tordai üvegmunkások bér és munkafeltételeiről, lapunk legközelebbi számában a kollektívszerződést teljes egészében le fogjuk közzélni.

A brassói munkásság helyzete

Brassó természeti fekvésénél fogva közismerten szép, kellemes szórakoztatást nyújtó város azok részére akiknek pénzük van, mert a város és környékének szépségei és nevezetességei csak azok részére nyújtanak élvezetet, akik az anyagi jó mód minden előfeltételeinél azt fűszerezni tudják. Ilyen boldogsággal megáldott emberek elegenden vannak, de hány tizezren élnek Brassóban akiket minden szépség és nevezetesség hidegen hagy, akiket a napi szárazkenyér megszerzésének gondjai gyötörnek, kínoznak. Brassó az ország legdrágább városai közé tartozik, a város jó módú polgárai és az a rengeteg pénzese idegenek, akik a várost felkeresik mindent megtudnak fizetni, tekintet nélkül az arakra. Nem így azonban a munkások, akik ehhez kért kénytelenek robotolni a kapitalisták ipari rabszolgáik szerepében. Akiknek bérei megközelítőleg sincsenek arányban a közszükségleti

cikkek és élelmi szerek áraival. A kapitalisták a munkabér megállapításánál természetesen természetesen tekintettel a város speciális körülményeire. A város vezetőségének legkisebb gondjai is nagyobb annál, minthogy gondoskodna a város szegényebb nép osztályának kedvezményes élelmiszerekkel való ellátásáról, vagy pláne olcsó munkáslakások biztosításáról.

A dolgozó néposztály minden téren a maga erejére van utalva, vagy segít önmagán a szervezethez erejére támaszkodva, vagy pusztul és éhen vesz. Ez az életre valóság aztán meg is látszik a munkásosztály rétegein. Az a szakmai munkásság, amely szakszervezetileg jól van szervezve türethetőbb helyzetet tud biztosítani magának, mint az, amelyik közömbösen viseltetik szakmai szervezkedésével szemben.

A Schiel gyári munkásság az, amely mindig azon szakmák közé tartozott, amelyek harcolni mernek és harcolni tudnak életlehetőségük biztosításáért. E gyár munkásainak kollektívszerződése augusztus 15-én jár le. A munkások a szerződést felmondták és az új szerződés tárgyalására megtették az előkészületet, mire e sorok megjelennek valószínű már folyamatba is lesznek a tárgyalások.

Brassóban a többi gyárak munkásainak is szervezkedési akciója lázasan folyik és rövidesen egy jó néhány gyár bérmozgalmának tárgyalásai indulnak meg.

NYILATKOZAT

Alulírott Lung Ludvig, kijelentem, hogy a nacionalista szakszervezettel semmi kapcsolatomban nincs és máttól fogva öntudatos tagja leszek a vas és fémmunkás szervezetnek.

Bocsa-Montana, 1936 május 17.

Tanuk :
Bálcán Mihai,
Ivan Nicolae,
Kirch I.

Lung Ludvig

A cluji Dermata-művek vasmunkásainak bérharca

Három heti kitaró sztrájk után befejezést nyert a cluji Dermata börgyár vasmunkásainak bérharca. Az üzem és a munkások között évek óta kollektív-szerződéses viszony szabályozta a bér- és a munkafeltételeket.

A szerződés ez év május hó elsején járt le. Az üzem igazgatósága bár hajlandó volt új kollektív-szerződést kötni, azonban olyan feltételeket állított fel, amit a munkások nem fogadhattak el. Természetes, elsősorban a fizetések körül akart a munkásokon eret vágni. Valami csodabogar fizetési-rendszer bevezetésén lovagolt, melyszerint mindenki keresett volna, csak a munkások nem. Továbbá az automatikus előléptetést akarta eltörölni. Vagyis, hogy soha senki fizetésjavításba ne részesüljön, bármilyen hosszú időt töltött is a gyár szolgálatában.

A munkások nem engedték magukra erőszakolni a husukba és kenyerükbe vágó feltételeket, inkább vállalták a súlyos megpróbáltatásokkal járó bérharcnak minden odiumát. Három heti sztrájk után végre egyezséget kötöttek, a régi kollektív-szerződés feltételei mellett. A munkabérekre az összes munkások 5%-os emelést kaptak május elsejétől kezdődőleg. Eszerint a szakmunkások átlagos órábérére 22 lei 50 bani és a segédmunkások átlagos órábérére 12 lei.

Mint sok esetben a munkások becsületes és igazságos küzdelmeiben is akadt talpnyaló, sunyi, áruló kuli, úgy eben a küzdelemben is akadt. Tudniillik a gyár igazgatósága, hogy bérharcok esetére biztosítsa magát, szakmunkásokat havidiyas tisztviselőknél nevez ki. Így gondol kiszakítani a becsületes munkások közül egy pár mindenre kapható szegénylegényt a maga számára, akikkel azt reméli, hogy letörheti a munkások igazságos küzdelmét. Ebben tévedett a gyár igazgatósága is és tévedtek a tisztviselőknél csufolt félkegyelmű pasasok is. Nem mulaszthatjuk el megjegyezni, hogy a mozgalom kitörése előtt, ezek a szerencsétlen alakok megígérték becsület szavukkal, hogy szolidaritást vállalnak a harcban, de mint mondani szokás: kutyából nem lesz szalonna! A harc kimenetelét végeredményben ezek a hitvány alakok nem sokat befolyásolták, mert csak 9-en voltak. Ezek egy része örökös szervezet kerülő, akik szerveztlenségükkel és talpnyalásukkal pótolják szakmai képzettségük hiányát. Nevükre kár a nyomdafesték, de mégis ideírjuk őket, hadd ismerjék az árulókat szélesebb körökben is. Elsőnek a kis bolsevik forradalmár: Ordentlich Adolofot írjuk, aki mindig elégedetlen volt a szociáldemokrata vezetők forradalmi irányával. Ő azonban bolsevik lehet sztrájktró. Ez szerinte nem baj. A többiek a következők: Reiner Gusztáv, Ernyő Ferenc, Székely Tibor, Vass Jenő, Ötvös Eéla, Kuron András, Grözli Vilmos és Török József.

Tolvajlás a szatmári Princz-gyárban

A Princz-gyár zománc osztályán dolgozó munkások fizetését hónapokon keresztül lopkodta a fizetéssel megbízott tisztviselő.

Az eset a következő: a Princz-gyárban a munkások akkordbér-rendszerben dolgoznak és a fizetést is úgy kapják. Az agyongyötört és végletekig kizsákmányolt munkások nem tudták elgondolni, hogy az éhbér, amit kapnak, miért nincs arányban az általuk végzett munkateljesítménnyel. Zugolódni kezdtek, hogy ők agyondolgozzák magukat és mégis oly kevés a kereset. A válasz az volt, hogy sok a levonás, nyugodjanak bele, egyebet úgy sem tehetnek.

Mikor a zugolódás sürűbben ismétlődött meg, az igazgatóság kérette, hogy a munkások, akiknek meg van a nyugtájuk, hozzák be a gyárba, hogy a fizetési könyvvel összehasonlítsák. Az összehasonlításnál kiderült, hogy a boritékon, vagyis a fizetési nyugtán kevesebb volt az összeg, mint a fizetési könyvben. Ez úgy történt, hogy egy Kosinezky Róza nevű tisztviselő, ki ezen osztály munkásait fizette, az átvett boritékokból kivett bizonyos összegeket és a nyugtát kijavította a bentmaradt összegre. Így lopkodta a munkások fizetését hosszú időn keresztül, azon munkásokét, akik a nevezett tisztviselőnek férjhezmenetelekor nászajándékra gyűjtöttek abból a kevés keresetből, amiből Kosinezky Róza állandóan lopkodott.

A fentnevezett tisztviselő megnesszelte, hogy baj van és azonnal elszellett. Ugy látszik az igazgatóság is úgy akarta, hogy nyomtalanul eltűnjön. A munkások pedig üthetik a nyomát az ellopott pénzüknél.

Emlékezzetek munkástestvérek, hogy többizben felszólítottunk benneteket, hogy a kizsákmányolás és jogtalan levonások ellen csak úgy tudtok védekezni, és harcolni, ha szervezettek vagytok és emberibb elbánást is csak ezen keresztül tudtok elérni.

Ezen felhívásért az Igazgatóság felbőszült annak idején és összehívott benneteket gyűlésre és azt mondta, hogy a szervezet csak a pénzeteket veszi el és nem tesz semmit. „de mi munkát adunk és fizetést”. Most láthatjátok munkástestvérek, hogy ki veszi el a pénzeteket, ez legyen nektek tanulság! És azt jegyezzétek meg jól, hogy ezen rendszerért nem a lopkodó Kosinezky Rózák a felelősek, hanem elsősorban a ti szerveztlenségetek és azután az Igazgatóság.

A Princz-gépgyár kizsákmányolt és meglopott munkásai.

Hat napig tartó sztrájk a Junász-féle vasöntődében

Kolozsváron a Junász-féle gépgyár és vasöntődében dacára, hogy kollektív-szerződés szabályozza a béreket és a munkafolyamatot mégis, ugyszólván napirenden vannak a viszálykodások a munkások és a munkaadó között. Okot erre minden esetben a gyár igazgatósága szolgáltat, mert a megállapodásokat állandóan megszegi. És a legtöbbször hiábavalónak bizonyul a bizalmiférfiak komoly és higgadt figyelmeztetése. A gyár igazgatója nem hallgat a komoly szóra, hanem halad a maga útján. Így aztán természetes a munkásság kénytelen erélyesebb eszközökhöz folyamodni, hogy jobb belátásra kényszerítse a gyár igazgatóját, aki rendszerint a fától nem látja az erdőt.

Kollektív-szerződés szabályozza, hogy munkahiány esetén nem a munkáslétszámot kell redukálni, hanem a munkaidőt, az igazgatóság mégis a legutóbbi esetben is 18 munkást bocsájtott el munkahiány címén. A gyár igazgatósága éveken keresztül egy lejjel több betegsegélyzői járulékot vont le a munkásoktól, mint amennyit szabad lett volna és dacára, hogy ígéretet tett ezeknek a pénzeknek a visszatérítésére mégsem tett eleget a vállalt kötelezettségnek. Az öntődei munkásoknak a piaci árfelvételezési index alapján 3 százalékos béremelést kellett volna folyosítson, amit az igazgatóság megtagadott. Kollektív-szerződésben vállalta a gyár, hogy az akkordban dolgozó munkások, ha nem keresik meg akkordban a biztosított órábérüket, úgy a gyár az akkordbért kiegészíti a biztosított órábér összegére. Ezt a kötelezettséget is a gyár megtagadta és csak az akkordban keresett béreket fizette a munkásoknak.

Ezen sérelmek orvoslására szólították fel a munkások az igazgatóságot, de az igazgatóság kereken megtagadta a követelések teljesítését, mire a gyár 400 munkása azonnal sztrájkba lépett. A sztrájk hat napig tartott. A munkügyi Inspektor közbejöttével a tárgyalások állandóan folytak ezen idő alatt, míg végre a munkaadó teljesítette a vállalt kötelezettségeket és így a harc a munkások győzelmével ért véget.

Új kollektív-szerződés Szatmáron a bádógos és szerelő-iparban

A szatmári bádógos és szerelő munkások és munkaadók között megegyezés jött létre, mely megegyezés szól 1936 július 1-től december 31-ig. A kollektív-szerződést a lejárat előtt 30 nappal lehet mindkét fél részéről felmondani. Fel nem mondás esetén a szerződés egy évvel automatikusan meghosszabbított-nak tekintendő.

A szerződés főbb tartalma: a munkaidő napi 8 óra, ami eddig 11—12 óra volt. Fizetés: 1 évtől 4 évig 9—12 lej és 4 évtől feljebb 11—16 lejig. Eddigi bérrendszer 60 lejtől 100 lejig terjedt napi 11 és 12 órára. Vidéki munkáknál 20 százalék pótdíj és utazási költség fizetendő. A szerződés kötés előtt ez is ismeretlen fogalom volt. Elismerést nyert továbbá a bizalmiférfi rendszer. A munkások felmondási ideje 14 nap és a munkások a törvénybe előírt fizetéses pihenő szabadságban részesülnek.

A kollektív-szerződés a munkaügyi Inspektor vezetésével kötött meg és a Munkakamaránál beiktatást nyert.

A szatmári bádógos és szerelő szaktársaknak figyelmükbe ajánljuk, hogy az eredmények elérése szép dolog, de azoknak állandó magatartása sokkal szebb. Azt csak kitaró, erős szervezettel lehet megőrizni.

Kollektív-szerződés a tordai samott-gyárban

A tordai samott-gyár munkásai mozgalmat indítottak helyzetük megjavítása érdekében. A megindított mozgalom eredményre is vezetett, amennyiben június 23-án a munkaügyi inspektor jelenlétében kollektív-szerződés jött létre a munkásság és a gyár igazgatósága között.

A megegyezés szerint a munkások 16 százalékos béremelésben részesültek. Az esetben ha a piaci árindex 5 százalék emelkedést vagy esést mutat, úgy a fizetéseket 3 százalékkal emelik, illetve csökkentik. Azok a munkások, akik a kemence berakásánál dolgoznak, a munkaidő tartamára bakkancsot kapnak használatra, amit a munkaidő befejeztével beszállítanak. Ugyszintén a kanális takarításnál alkalmazott munkások ruhát kapnak a munka elvégzésének idejére.

A gyár vezetősége kötelezettséget vállalt a betegség esetére járó egy heti bér fizetésére, valamint a fizetéses pihenő szabadság biztosítására.

Mindenesetre a szerződés pontjainak betartása attól függ, hogy a munkások miként örködnek felette. Ha kitaranak a szervezet mellett, akkor élvezik az elért eredményeket és ha nem, úgy ismét a régi helyzetbe fognak visszaszülyedni.

A hunyadi vasascsoport közgyűlése

Június hó 26-án jól látogatott közgyűlést tartottak a hunyadi szaktársaink. A gyűlést Lăscău Nicolae szaktárs nyitotta meg és egyben kegyeletes szavakkal emlékeztet meg az évközben elhalt tagokról.

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után Lăscău szaktárs a csoport évi jelentését terjesztte elő. Ismerteti a nehézségeket, melyekkel meg kellett küzdeni és ennek dacára mégis emelkedett a taglétszám és kulturális téren is a haladás jelei mutatkoznak. Eészámol a kollektív-szerződéssel kapcsolatos tárgyalásokról, valamint a Szövetség kongresszusának lefolyásáról.

A pénztári és eilenőri jelentések meghallgatása után a közgyűlés a vezetőségnek megszavazza a felmentést és korelnöknek Gârboveanu Simion szaktársat választja meg.

Gârboveanu szaktárs a Szövetség üdvözlését tolmácsolja a közgyűlésnek és a továbbiakban általános ismertetést nyújt a gazdasági és politikai helyzetről. Majd a közgyűlés áttér az új vezetőség választására, melynek tagjai a következők lettek: elnök Lăscău Nicolae, alelnök Orescovici Augustin, jegyzők Straja Simion és Truta Vasile, pénztárosok Florea Francisc és Bartha József. Vezetőségi tagok: Junie Francisc, Vlad Lăscău, Mezei Iános, Buzás Gáspár, Schweikhoffer Matei, Aitai Ernő. Póttagok: Orăveți Vențel, Pall Ioan és Cazan Traian. Ellenőrző-bizottsági tagok: Lazar Vasile, Florea Nicolae, Gulăci Ferenc és Năncasa Miron. Póttagok: Szilágyi Sándor, Tănase Ioan és Oláh Francisc.

Több helyi ügyek elintézése után Lăscău elnök szaktárs a lelkes hangulatu ülést bezárta.

NYILATKOZAT

Alulírott Droblies István, a petrosani vasas szervezet jegyzője, ezennel elismerem, hogy közöttem és Kanduth József szaktárs között keletkezett nézeteltérésben hibásan jártam el, mely eljárás nem egyeztethető össze a szakszervezeti vezetői hivatással. Ez okból bocsánatot kérek a vasmunkás szakszervezet vezetőségétől és kijelentem, hogy a jövőben óvakodni fogok hasonló esetektől és szervezett munkához és vezetőhöz méltóan fogok viselkedni.

Petrosani, 1936 április 23.

Előttünk:

Medgyesi Dezső,
Groh Ferdinand.

Droblies István